

Боятися нема сенсу.

На сцені стілець. Военні ящики з яких актор дістаються реквізит і з яких він будуватимиме щось на подобі укриття. А на внутрішній стороні кришок ящиків писатиме крейдою. На задніку екран.

На екрані кадри із зони бойових дій.

Блок постами усіяна країна

І рветься бетон від кулів снайперів.

І звідусіль лунає «Слава Україні»,

І йдеш у бій, хоча і не хотів.

І рідним братом є той кого не знаєш,

Бо на «нулі» плече в плече

Хтось мовчки « Отче наш» читає

Все, почалось! Я повернусь, чекай мене.

Актор взуває военні черевики.

Сльози, біль, кров, недоспані ночі, переламані долі, смерть.

Навколо одна смерть. Так це все присутнє.

Але разом з тим там присутнє братерство, сміливість, справжня чоловіча дружба. Там присутнє те, що ти уже ніколи не зможеш забути.

Це все присутнє.

Одягає форму. Протягом всієї вистави готується до виходу на бойовий пост. Займається екіпіровкою. Чистить і перевіряє зброю. Перевіряє БК (бойовий комплект); рацію. Будує укріплення із ящиків.

Так. Стоп, досить. Так, це все присутнє. Але ветерани коли зустрічаються вони дуже рідко згадують бої, втрати. Найчастіше вони згадують веселі і кумедні історії. Ви запитаете мене як можна сміятися із такого страшного слова як «війна»? Я скажу – не тільки можна але і треба. Бо це не насмішка. Я в жодному разі не насміхаюсь. Ні. Сміх – це чудова прививка від психологічних атак ворога. Веселий, усміхнений і життєрадісний боєць чудово захищає не тільки себе але і свою країну. Отож я вам розкажу свою історію.

Частина перша – «Мобілізація».

Я актор Київського академічного театру на Липках – Театру Юного Глядача. Одного прекрасного весняного ранку я з'являюсь на роботу, де мені одразу повідомляють – «Вам потрібно з'явитися до директора в приймальню». В мене одразу питання – «що ж я накосячив?». Щоб не тягнути кота за інтригу я одразу заходжу у приймальню де мені повідомляють – «вам прийшла повістка». Мене одразу почали запевняти – не переживай, нікуди ти не підеш, директор допоможе, ти можеш скористатись бронєю, я сказав як пізніше зрозумів першк пафосну фразу – «Якщо всі будуть користуватись бронєю, хто захищатиме країну». Я взяв повістку і одразу відправився в Шевченківський районний військовий комісаріат. Заходжу до офіцера. Вручаю йому свої документи. Офіцер глянув – ти можеш не йти служити. В мене на той час був білий білет: звільнення від служби за станом здоров'я. В свій час я сказав – якщо буде потреба захищати країну я піду, а будувати генералам дачі я не хочу. Тому замість армії я пішов учитися в університет. Я зупинив офіцера – вибачте, можна я пройду медичну комісію. Важко описати здивування офіцера – хочеш – іди. Важко описати здивування тому, що біля дверей кабінету де проходила військово-лікарська комісія я побачив велику кількість хлопців які в буквальному сенсі слова недомагали. Всі були на щось хворі. Хтось репетировав як правильно заїжджати на мотоциклі і ставити його на гальма. Хтось бився в припадку. Хтось тут і зараз намагався показати що в нього нетримання.

Я дуже швидко пройшов комісію. Проходження виглядало дуже просто – ти підходиш до лікаря за столом: Щось турбує? Ні. Годен. Щось турбує? Ні. Годен. Щось турбує ні годен. Отримавши документ про придатність до військової служби я знову з'явився до офіцера. Все, на Рівенський полігон. В мене одразу питання. А чому Рівенський? Тому, що я із західної України? А куди ти хочеш? І тут я видав другу пафосну фразу – «Якщо я живий і здоровий прийшов до вас, я хочу таким і повернутись». Куди ти хочеш. На Яворівський полігон.

Щоб ви зрозуміли, Яворівський полігон – це академія сухопутних військ України. Кращого в Україні, грубо кажучи, немає.

На Яворівський, так на Яворівський.

Все. Я отримав документи. Нутро почало розпирати від гордості. В голові думка – « фронт, тримайся. Ще трохи. Ще зовсім трохи і до вас їде майбутній герой України. Все. Їде той, хто зможе переломити хід війни.»

Правда стало трохи страшно. Одне діло хотіти а тут...

Я відігнав від себе ці думки і знову відчув гордість і пафос. Тільки зараз я подзвонив батькам і повідомив що відправляюсь в

армію. Я чудово знав, якщо я їм скажу раніше – вони зроблять все щоб я не пішов служити а тут уже нічого не зробиш.

Все. Проводи. Вечір. Якупаюсь в проміннях слави. Ловлю захопливі погляди друзів. Всі мною захоплюються, дружні обнімання, похлопування по плечу, побажання вернутись живим і здоровим і з перемогою. Мене розпирає від гордості.

Ранок був важкий після величезної кількості алкоголю. Я ледве здер себе з ліжка. З'явилось відчуття страху – як не як їду в армію але сил на нього не було і я швидко про це забув. Стан такий, що кіт іде по м'якому килимі а ти кричиш йому – не тупай ногами.

Сяк так привів себе до порядку. Шевченківський районний військовий комісаріат. Біля входу прощання з друзями і батьками. Заходжу до офіцера де він одразу повідомляє – на Яворівському полігоні закінчилась амуніція, завтра пиздуєте (ми з вами культурні люди. В армії а тим більше в АТО присутня величезна кількість не нормативної лексики. Тому давайте домовимось. Всі матюки я буду замінювати на чистомовки наприклад пішов нах це буде «рододендрон із дендрарію», а пі..ц «я йому вісімнадцять а він мені без двох двадцять» і так далі. Отож на яворівському полігоні закінчилась амуніція «рододендрон із дендрарію»¹ на Полтаву.

Йоб вашу матю (33 кораблі лавірували, лавірували та не вилавірували) яка Полтава!? Скажу одразу – я з повагою ставлюся до усіх видів і родів військ. Всі вони відіграють надзвичайно важливу роль. Будь які мої вирази це моя суб'єктивна думка.

Яка нахрен (Шапочка кінчаточка добрий вечір дівчаточка) Полтава. Учебка в Полтаві – це учебний центр для зв'язківців, я ж готувався стати Героєм України.

Але, що зробиш. Полтава так Полтава.

Кінець дня я використав щоб воскресити себе – попили пива за старим кінотеатром.

Наступного дня я знову з'явився у комісаріат. Нас всіх вистроїли біля входу. Прощання, цьомчики бомчики. Мама перехрестила на останок. І скажу чесно стало страшно – одне діло понтуватись а тут все. Реально їдеш.

До комісаріату під'їхав фишинебильний мікроавтобус. Ось вона повага до майбутніх захисників. Помахи руками і ми відправились. Я одразу всівся біля вікна, навушники у вуха і приготувався у комфорті споглядати шлях до Полтави. За вікном Київ. 15 хвилин,

---

¹ В дужках відображено приклад тексту який можна використовувати замість обсцесної лексики. Ви можете замінити матюки любимими чистомовками чи навіть просто цифрами. На ваш розсуд.

двадцять хвилин. І ми зупиняємось біля центрального міського військовогвого комісаріату. Нас вигружають а там...

В приміщенні Центрального війк із самого ранку очікували відправлення мобілізовані. Їх можна було зустріти всюди, вони були у різному поганому настрої і знаходились у всіх можливих позах, стояли, сиділи, лежали, висіли, зависали, куняли, спали, телефонували, кричали, співали, матюкались, курили, пили каву, на рюкзаклах, на сумках, в коридорі, на кріслах, на столах, під стінками, в проході кароче повний – піздец піздецовий.

(«рододендрон із дендрарію разом із тридцять трьома кораблями які лавірували, лавірували та не вилавірували»)

Обпившись кави і накурившись сигарет так що їбанутись не встати («їла марина малину») нарешті приїхав злощасний ікарус який застав Брежнева. Нас під підбадьорливі крики «нахуй (геть) із пляжу я тут ляжу» оперативно всунули в нього і відправили.

Тільки ми рушили одразу почалося – передні лізуть назад, задні на перед. Коли зупинка. Начальник – коли перекур. Камандір – бляха...

Офіцер дуже тактовно і вишукано, військовою мовою пояснював – Будласка, я вас прошу сядьте і заспокойтесь зупинка бледь (їла Марина малину) буде нехуй (рододендрон із дендрарію) тут шастати.

Ніхто не звернув уваги на ці слова і всі даліше продовжили домахувати. (Я йому вісімнадцять а він мені без двох двадцять).

Ось вона рідна ненька Україна. Глянеш на право степ, глянеш в ліво степ.

Нарешті через дві години зупинка. Всі вилізли. Зробили свої справи, покурили. Загрузились назад. Бах, – автобус поламався. А даліше як в анекдоті. Водії потіють, копаються в моторі крутять, туди, сюди а хтось із бравих майбутніх захисників – «А я знаю що поламалось». Водії добре, чудово, дай нам... Водії знову продовжують копатись в моторі, крутять, вертять і тут знову ще один – «А я знаю що поламалось» – добре що знаєш. Дайте нам робити роботу. Водії знову копаються. Тут знову один із «Ваяк» – «Я знаю що поламалось». Блядь. Мужики ми вас просимо – дайте нам спокій. Займайтесь своїми справами. Водії продовжують копатись і тут – правильно – знову хтось «Я знаю, що у вас поламалось». Що? Автобус.

Нарешті через дві години автобус ожив і виявилось, що нікого поруч немає. Глянеш на право і вареничка солдат зникає в далині в напрямку села. З лівого боку інша частина так само зникає в напрямку іншого села.

Суматоха. Крики, мати. куда, назад глядь. З горем по полам через годину всіх вдалось зібрати. Грузимось в автобус і відправляємось. Летимо. Через пів години стало зрозуміло, що п'ятох ми забули. Автобус різко розвертається і ми повертаємось назад.

Ці п'ятеро зрозумівши, що їх забули ловлять попутку і сідають нас наздоганяти. Якимось дивним чином вони проїжджають нас не побачивши. Ми ж летимо назад шукати їх. Нарешті їх знайшли. Пізно в ночі ми добрались до тієї Полтави. Нас дуже швидко ви грузили. Ми пройшли КПП – Контрольно пропускний пункт. Нас вистроїли. Нас зустрів майор. Він окинув нас професійним оком і сказав «Хто в армії був, у цирку бледь, не сміється». І тут я зрозумів що учебка – навчальний військовий центр нас радісно зустрів. Бо одразу почулись, в даліні, ехом – «Салаги тримайтесь», «Духи – малітесь», «Вам піздаааа».

Мою увагу привернув мужичок, років сорока п'яти, в діловому костюмчику, краватці, туфельках. Пізніше він за цей свій вигляд отримав позивний «Сват». Так ось – у нього на правій руці не було двох пальців вказівного і середнього. Для стрільби як ви розумієте потрібні саме ці пальці. І на запитання: «Як тебе мобілізували без пальців на правій руці?». Він відповів – «У військоматі сказали – будеш стріляти з лівої руки!».

Частина друга «Учебка»

«Учебка» – це така річ яка повинна з колишнього цивільного зробити військового здатного захищати не тільки себе але і свою країну. Щоб ви зрозуміли що таке «учебка» я спробую намалювати вам приблизно один день мого життя в «учебці».

Отож тишина. Все тихо. Ніч! (Актор відтворює нічні звуки). Всі сплять. І тут легенька мелодія храпу. Йому дуєтом відповідає культурне сопрано (актор відтворює звук голосного пукання). І в цей момент – (крик)»Рота підйом» одразу вмикається телевізор з якого одразу починає лунати російська попса. «Єдім, єдім в саседнее село на дискатеку», «Я каралева ночі сіводня очень», «Шльопкі, шльопкі, шльопкі», «Олені, олені небриті і не голені».

Все одразу оживає. Я намагаюсь злізти з верхнього ярусу нар. З вечора мене запитали чи я боюсь висоти. Як майбутній герой України може боятись висоти?! Я відповів що ні і тому мене одразу поселили на другий ярус нар. Злажу з верхнього ярусу зачепивши голову сослуживця. Взуваю тапочки і ми всі вилазимо на двір. Там всі відкашлюються, відхаркуються. Потягуються. Чухаються. І починають курити.

Нам на зустріч несеться стадо «Слоненят». Слоненятами називали звичайних строковиків. Бо вони як слоненята бігають, махають

вушками і хоботам – оп-оп-оп. Ось в них все було як по статуту. Зарядка, пробіжка – все як не може бути.

Ми ж покуривши і попивши каву, під крики офіцера ставали у стрій. З п'ятого разу, усі нарешті таки повертались бледь направо і ми вирушали на плац. Територія для проведення стройової підготовки. Де ми вибудовувались шеренгою і тут поставало найважливіше питання. З якого боку шеренги будуть запускати на сніданок. З правого чи з лівого. Ваш покірний слуга стояв з правого а запускали бледь з лівого.

Тому поки ти очікував своєї черги поснідати ти встигав обговорити всі наболілі питання. Найбільшою проблемою на той час для мене була проблема форми. Ваш герой був настільки показним і потужним воїном, що на нього не виявилось форми і її довелось чекати два тижні поки вона прийде з Харкова.

Поснідавши ми одразу відправлялись назад в казарму. Жодні прохання офіцерів – блядь, разом прийшли – разом пішли, ви тепер солдати – на нас не діяли і ми як тільки закінчували снідати одразу відправлялись в казарму, де можна було – покурити, попити каву, повалятись.

Після цього нас відправляли в навчальні класи. Наші навчальні класи знаходились біля ЧОПка. ЧОПок – це магазин на території військової частини де можна було купити чай, каву, сигарети, соняшник, морозиво, безалкогольне пиво – тому наше навчання починалося рівно на годину пізніше ніж воно повинно би було початись.

Ми заходили в навчальний клас. Сідали за довгі столи. Ваш покірний слуга як учена дитина два дні намагався вчитись. А далше як і всі просто спав.

На уроках нас вчили всьому тому – що нахуй нетреба на передовій. Нас вчили всіма можливим засобам зв'язку радянського часу. Тим засобам які ти включиш і тебе одразу засічуть. Насправді в АТО використовуються два типи радіостанцій. «Хамер» і «Моторола».

«Хамера» я в житті не бачив. А «моторолу» – два рази. Один раз нам розказали як вона виглядає а другий раз нам дали трохи її покрутити. Все.

Але одну радянську радіостанцію я вивчив чудово. Це радіостанція Р-159. В радянських воєнних фільмах ви могли бачити. Такий квадратик, який одягається на спину, звідти навушники, фігнюшка щоб говорити. З неї стирчить антена, гладка чи в горошок. І бравий вояка тримає її на спині а потім раз і по пластунськи і раз-раз-раз передає що треба, тільки антенка по переду теліпається. Ось цю радіостанцію я вивчив чудово.

Одного разу до нас приїжджав бойовий офіцер і він розповів нам історію. Якось один із наших потрапив у оточення і в нього були дві таких радіостанції. Він одну встановлює на прийом іншу на передачу. Щоб ви розуміли – пеленгується, тобто ворог бачить тільки ту радіостанцію яка передає, яка приймає – ворог не бачить. Так ось він зв'язує ці радіостанції. Ворог б'є «Градами» по станції яка передає а він спокійно лежить збоку біля станції що приймає і передає важливу інформацію. Ось так він зміг не тільки передати важливу інформацію а й залишитись живим і неушкодженим. Правда пізніше, коли я служив на передовій я дізнався, що площа ураження РСЗВ – Реактивних систем залпового вогню Б-21 «Град» така – що для того щоб зв'язати ці дві радіостанції, йому потрібно було невеличка машина цього проводу – тапіка. Але тоді я цього не знав і тому досконало вивчив цю радіостанцію.

Через два тижні навчання нас нарешті відправили на полігон.

Зважаючи на те як в нас зливаються спец операції по Вагнергейту, по звільненню наших хлопців із «Ізоляції» – якщо я скажу місце розташування полігону на який нас відправили, я не видам великої державної таємниці. Отож – нас відправили на полігон у село Вакулинці біля Полтави. Це був декілька годинний марш кидок під час якого ми мали змогу випити нормального – пива а дехто – не тільки пива. Нас поселили в палатках. Вечором через природу, і свіже повітря, і зміну місця проживання ми вирішили дворовим методом наболілі питання, які наступного ранку втратили свою вагу – на пиво і не тільки я в жодному разі не покладаю вину – це все свіжий сосновий ліс!

Дальше у нас пішла бойова підготовка. Нас намагались чомусь навчити – ми усіма методами намагались цього уникнути. Але – сніданок, обід і вечеря були по «расписанію»! у нас вводились НАТОвські стандарти харчування – тому все повинно було відповідати цим стандартам. Сало – у нас було сало. Правда щоб його з'їсти потрібно було один кут взяти в зуби інший тримати руками і ножиком відрізати кусочок який пожувавши як ризину потім проковтнеш. Суп готувався дуже просто: декілька консерв заливалось кипатком. Ти підходив з котелком. «Тобі як по жирніше?». Ну звичайно – по жирніше. Тобі наливали і ти потім пів години вилловлював луску і рибячі очі які товстим жирним слоєм вкривали суп.

Але саме тут ми стали колективом, одним цілим. Тут величезну вагу мають речі про які в звичайному житті ми мало задумуємось. Такі речі як туалет і ванна. Душ мав дуже простиц вигляд. До сосни причеплений розпилювач. Ти стаєш на піддон включаєш і миєшся. Крім піддона під ногами і розприскувача над тобою більше нічого.

Туалет мав вигляд – це навіс над головами, довга дошка із отворами для потреб. Все. Жодних перегородок чи тому подібне. Ти міг

спокійно робити свої справи розмовляючи із сусідом. А людина з черги могла не тільки поспілкуватись з тобою але і прикурити в тебе чи стрільнути сигарету. І ось саме тут – на сральнику ми стали одним цілим. Ми зрозуміли, що ми всі в одному гавні!

Саме тут сталася важлива подія. Бойові стрільби. А так як я приймав присягу в учебці – я це пройшов два рази. Бойові стрільби виглядали так: із самого ранку нас пивели на поліго. Ми стояли в сторонці очікуючи свою чергу. Офіцери забивали рожки патронами. Настає твоя черга. Ти підходиш. Тобі дають бронжелет який бачив Авганську війну. Він довгий і в низу теліпається біля колін. В АТО використовують в основному бронжилети «Корсар». Видали радянську шляхову каску яка весь час падає на очі. Про кевларові каски я почув уже на передовій. І тебе ведуть до бар'єру.

Офіцер: (суцільний крик) к бар'єру. Став бледь. Куда. Назад. Упав. Праверіл. Перезаряділ. Куда сука. Туда смотреть. Я сказав туду. Назад. Суууука. Огонь. Адіночними. Начал. Смотреть туду. Куда. Сука. Ти шо бледь. Нахуй. Тут поруч почувся крик Ааааа! Атставіть. Паднялся. Автомат не чіпати бледь. Куда. Назад. Виявляється сусіду попала моя гільза за виворот. А вона гаряча і тому він почав кричати аааа! Упав. Назад. Стріляй. Сука. Глядь. Далбайоби. Устал. С калена. Огонь. Блєєєєдь. Все стрільби закінчені!

І ось ти тепер уже досвідчений обстріляний воїн. Ми всі хто відстрілялись стояли в стороні і ділились своїми враженнями. Найбільше нас цікавило як відстрілявся «Сват» – ви пам'ятаєте мужичка без двох пальців на правій руці.

Ну «Сват», як? Сват переминався з ноги на ногу – та як, я з лівої руки стріляв, практично довів до цілі, жаль – патрони закінчились.

Через два тижні перебування на полігоні нас відправили назад в частину. Почалось відправлення. За нами почали приїжджати «покупці». «Покупцями» називали офіцерів тієї чи іншої військової частини де ми повинні були проходити службу.

Відправлення виглядало просто. Нас вистроювали у казармі. Називались наші прізвиська і номер військово польової пошти частини де ти служитимеш. Я швидко забивав її в інтернеті і переказував хлопцям де вони служитимуть. Збирались воєнні білети. Ранком ми всі разом виходили проваджати хлопців які їхали на війська. Ми підходили до КПП – контрольно пропускного пункту. Ми обнімались, тисли один одному руки, обмінювались мобільними телефонами, обіцяли що обов'язково зустрінємось. Де хто плакав – так, ми плакали. Дежурні на КПП віддавали честь, хлопці виходили за ворота а ми їм в слід кидали монети.

Одного прекрасного ранку я і мій сослуживець Джеккі, Михалич із сусіднього зводу підійшли до КПП. Охорона віддала нам честь. Ми

вийшли за ворота. Нам вслід ніхто не кидав монети. Ми відправлялись останніми і прямісінько на війну, в зону АТО!

Частина третя – АТО!

Зона АТО – зона Анти Терорестичної Операції це не сама лінія зіткнення. До зони АТО належать Донецька і Луганська області. Попавши на територію цих областей, ви автоматично попадаєте в зону АТО. Далше йде ряд населених пунктів які не були під окупацією. Далше йде ряд населених пунктів які були звільнені – там в основному знаходяться штаби бойових бригад. Потім іде третя лінія оборони, друга лінія оборони, лінія прикордонників і аж потім лінія зіткнення. Ми відправлялись на штаб однієї із таких бойових бригад а саме 53ї Окремої Механізованої Бригади в місті Сіверодонецьк Луганської області.

Вийшовши за КПП ми одразу попрямували на вокзал. Наступна зупинка Харків. Харків мені запам'ятався простором створеним волонтерами для солдатів. Як і тоді, і зараз фронт продовжує жити завдяки волонтерам. І саме завдячуючи їм ми змогли зупинити ворога. Цей простір... щоб ви зрозуміли, це невелика частина вокзалу, відгороджена від загалу і призначена виключно для солдат. І сьогодні коли звичайні люди бачать воєнних, вони їх сахаються, підсвідомо боячись невідомо чого. А тепер уявіть – ти ідеш туди чи звідти. В тебе зовсім інші думки і тут ще від тебе сахаються чи дивляться як на зоопарк. А це місце створене волонтерами для солдатів – де ти можеш спокійно відпочити, попити кави чи чаю, з'їсти печиво і ніхто від тебе не сахатиметься бо всі такі самі як ти. Ось саме цей простір мені запам'ятався стіною на якій були величезна кількість прапорів з надписами від різних частин, шеврони різни родів і видів військ. І саме тут, біля цієї стіни я зрозумів, що насправді воє вся країна.

Знову поїзд. Наступна зупинка проміжна станція Рубіжне. В поїзді я віджив і після страху який опанував мене при відправленні в мене знову повернулась бравада і впевненість. І тут навпроти нас на бокових сидіннях у вагоні я побачив двох кремезних мужиків які щось спокійно, в пів голосу між собою обговорювали. Вони привернули мою увагу якимось спокоем. Вони їли. І один із них поліз у сумку біля ніг щось діставати і там я побачив форму. Це потім, коли я був на передовій я зрозумів, що коли ти повертаєшся з відпустки – а вони здається повертались з відпустки, – ти до останнього не хочеш одягати форму, ти хочеш... хочеш побути тут, хочеш жити цими, звичайними проблемами. І тоді, там у вагоні я зрозумів, – що війна це не бравада, ні! Це важка, монотонна праця яку потрібно виконувати кожного дня.

Станція Рубіжне. Нас ви грузили. Там вперше я побачив військового по повній бойовій. Бронжелет, каска, БК – бойовий комплект: патрони, гранати. Небритість і пронизуючий прямолінійний погляд.

Зеленку – насадження дерев вздовж доріг, весь час прочісував хамер із «Дашкою». «Дашка» – це кулемет Дегтярова-Шпагіна – ДШК – калібром 12,7 вбивча сила до 3-ох кілометрів. А чому «Дашка» – тому що там, все називають іменами тих кого найбільше не вистачає! А найбільше не вистачає кого – правильно, жінок. Тому все носить жіночі імена.

Отож Хамер з «Дашкою» весь час поки тривало відправлення прочісував зільонку. Ми тоді були без автоматів. І будь хто, любий сепар з автоматом міг залізи в зільонку і покласти величезну кількість хлопців. Тому і прочісували.

Почалось відправлення. Приїжджала бортова машина з подертим брезентом. Грузилась партія пацанів, позаду сідав автоматчк – солдат з автоматом і машина відправлялась. І так до вечора. Туди, сюди. Туди, сюди.

Нас ви грузили на проміжні станції я встиг облазити її. Подивитись на отвори від куль і снарядів. Перекусити галетами із сух пайка який нам видали в Полтаві. Вечоріло. Почав накрапати дощ. Я вирішив соватись. Біля станції був бетонний навіс. Ну я думаю сховаюсь туди. Стаю. Дивлюсь – а там стоїть якийсь хлопець. Ну думаю сепар. Те, що він в такій самій формі як я – я не звернув на це уваги. сепар, точно сепар. Що він тут в сторонці від інших робить. Значить так. Мовчу, хай він перший говорить, випитаю всю інфу з нього а тоді уже подивлюсь. Ти ж тепер воїн, треба тримати конспірацію.

Стоїмо. Розговорились. Слово за слово – виявляється він із Західної України, якажу я теж із Західної України. Говоримо даліше – Івано-Франківська область, я теж з Івано-Франківської, ще даліше – Надвірнянський район – я теж Надвірнянський, а даліше – він як і я з Биткова. Виявляється він під час навчання у школі перейшов у іншу й переїхав і я його просто напросто забув. Земляк! Односельчанин. Братчику!

Тут приїжджає машина. Нас грузять. Паде дощ. Темно. Крики – хоть жопою тримайтесь, ніхто зупинятись не буде. Тут зона АТО і правил дорожнього руху бледь нема! І машина понеслась. Тебе кидає справ на ліво. Свистить порваний брезент, дощ лупить в лице.

Приїхали. Нас вигружають. В темноті крики – арта сюда, розведка сюда, ПВЗ сюда. ПВЗ – це польовий вузол зв'язку, я належав саме до них. Нас забирають. Приводять в ангар який вкопаний в землю. Заходим. Знаходжу вільне ліжко. Кидаю речі. Лягаю! І тут – бум,

бум, бум! Канонада! Я вперше в житті почув канонаду. Війна уже не там – десь далеко, за сотню кілометрів а вона уже тут, поруч.

Я дуже швидко заснув. Мене в ночі чомусь намагались декілька разів підняти, але я через втому так і не зміг проснутись. Ранок. Я виходжу з ангару і ловлю на собі якісь дивні погляди.

Виявляється вночі була сильна злива і увесь особовий склад було піднято для захисту ангару – нашого розташування від водної стихії. Ваш же покірний слуга – спав. Як мені тоді не дали в морду – я так і не знаю.

Новоприбулих зібрали, відкрили ящик біля телевізора в кінці ангару і я отримав «Весло». «Весло» це звичайний Автомат Калашникова АК-47. А чому «Весло» – бо це чудова річ в зоні АТО щоб почухати спину чи почухати пальці на ногах не знімаючи берці. Береш, стукаєш дулом по пальцю який чухається і все. Дехто забуває поставити на запобіжник і – стук-стук-бабах і прострілив ногу. Все – бойова травма!

Ми отримали весла і далше нас почали роз приділяти на роботу. Солдат завжди повинен бути чимось зайнятий щоб всяка фігня в голову не лізла.

Майор – мені дуже часто на моєму бойовому шляху попадались майори. Отож Майор – солідний крупний мужчина із подушкою захисту під пресом глянувши мої документи і побачивши що я учена дитина з двома вищими освітами оприділив мене іменно в зв'язківці зв'язківці. Є зв'язківці які встановлюють зв'язок, перепрограмовують рації на передку, протягують дровий зв'язок то я повинен був служити іменно в головному цього всього. Я повинен був служити в АСУ. Як воно розшифровується я до сих пір не знаю. Алне моя робота повинна була полягати в тому що я сиджу за ноутбуком. Приходять повідомлення. Повідомлення бувають трьох типів. Зелені – я збираю їх на флешку за весь тиждень і відношу на штаб. Жовті – за сутки і червоні. Тільки вони приходять – ти одразу відносиш їх на штаб. Пацани які там сиділи шепнули мені – давай до нас, тут можна і поруху дивитися.

Я одразу відмовився, на що майор поцікавився чи я не голодний – «Ти уху їв?» я відповів – дякую, я не голодний але служити я тут не буду! Як це не будеш. Де приказали там і служитимеш! Я сказав, що хернею пострадати я і дома можу. Якщо ви мене не відправити на передок я вертаюсь додому. Ким ти хочеш служити? Ну, на передку, воювати. Здивуванню Майора не було меж.

А далше понеслось. Десьть днів я не появлявся у цьому АСУ. Я облазив усю частину. Допомагав іншим. Страдав фіг нею. Дзвонив знайомим намагаючись перевестись в іншу частину. Майора я дістав – не те, що дістав – я заїбав своїми вимаганнями відправки на

передову так, що він бачачи мене за декілька метрів розвертався і ішов у іншому напрямку.

Одного дня Майор побачивши мене одразу почав махати рукою – сюди баець, камее! Ну думаю все – всплили мої десять днів страдань фігнею. Капец. Виговор. Гауптвахта – військова тюрма. Штрафний батальйон. До вийобувався ти хєрой нещасний!

Так баець, ти мене дістав. Автомат в руки і вечором пиздуеш на чергування.

Ху! Ось воно. Нарешті. Нарешті справжнє бойове чергування!!!

Мені видали бронезилет і вечором я відправився на чергування. Наш бойовий пост знаходився біля водонапірної башти. Вона була обкладена мішками з піском, дерев'яне накриття, бійниці. В середині знаходилось БК – бойовий комплект: патрони, гранати, «Мухи» – муха це протитанковий гранатомет. Це такий продовгуватий тубус. Спереду і ззаду потрібно зняти кришки. Витягнути передне потовщення вперед після чого з'являється прицільна планка і тангента. Дуже часто на передку після цього руху бійці цікавляться що це таке – вказуючи на тангенту, натискають і бах – туалета немає.

Отож я поставив поближче «Муху» навіть не уявляючи як нею користуватися. Поруч мене стояв досвідчений напарник, – це я пізніше зрозумів що він прибув сюди на три дні раніше мене. Він мені дав досвідчену пораду – по статуту якщо щось не так – треба стріляти у верх а потім на ураження. Це зона АТО – ти зразу стрілай на ураження а потім вверх. Зрозумів? Так точно! Все, почалось. Я стою, вдивляюсь в темноту. Палець на запобіжнику. Будь який шурхит і я готовий відкрити вогонь. Година, друга. Піт градом, комарі, бронік давить плечі але я з усіх сил вдивляюсь в темноту. За нами пацани. Ми повинні вистояти. За будь яку ціну не пропустив ворога.

В один момент на сусідньому посту почалась суматоха. Ми одразу зняли запобіжники, гранати в руки...

Виявляється, поруч з нами стояла «доблесна» розвідка. Я ще раз наголошую – я з повагою ставлюсь до усіх видів і родів військ і це моя виключно суб'єктивна думка. Нашій розвідці подарували новесенький тепловізор за шістдесят тисяч гривень. Отож, того вечора, наша «доблесна» розвідка вирішила перевірити якості тепловізаро і почала дивитись на відкритий вогонь. Їхній командир який прибув, вишукано і культурно пояснював, що не можна дивитися в тепловізор на відкритий вогонь бо його можна спалити нахуй, що вони і зробили.

Цього ми не знали і мало не почали бойові дії. Ми достояли до ранку. Здали зміну і я гордий повертався в розташування. Вистояли, ніхто не пройшов. Ось воно перше бойове хрещення. Я тоді не знав, що наша військова частина знаходиться на окраїні міста і крім бездомних собак і алкашів сюди ніхто не міг забрести. Але я того не знав і гордо, немов після битви повертався.

Мене розпитала гордість. Тут Майор – Баец, сюда, сюда я сказав. Так, прийшла рознарядка. Нема людей на передку. Все – відправляєшся на передок. Я тебе першого вписав, щоб уже точно. Все збирайся і пиздуй, пиздуй нахуй. З Богом.

Моїй радості не було меж. Я забігаю в розпалагу. Збираю свої речі. І тут стало стрьомно. Одне діло вийобуватись а друге реально їхати на передову. Я відігнав ці думки. Зібрав речі. Нас вистроїли. Ми загрузились в машину. Стоп. Відправлення відмінюється. Завтра. Наступного дня ми знову погрузились і нарешті виїхали. Віддали честь на КПП і погналі.

Ми виїхали за місто і одразу вилили воду із баклаг і заповнили нормальним, не безалкогольним пивом. Звичайно, під час шаленої їзди його не можливо було пити, бо воно виливалось але сам факт.

Нарешті зупинка. Всі вилізли. Я на обочину, сходити до вітру. Раптом – стоять бледь. Ти куда? Як куда, до вітру. Тут все заміновано. Де став там посцяв а то пісун один лишиться, поняв. Поняв! Так я отримав перший урок – «Де став – там посцяв».

Ми знову загрузились. Під вечір ми приїхали на штаб батальйону. Він розташовувався десь в районі другої третьої лінії оборони. На території колишнього МТС – машинно-тракторної станції. Ми вигрузились. Нас вистроїли. Втомлений офіцер глянув на нас – на стадіоні внизу ставите палатку, лопати в руки і копаєте туалет. Палатку ставите або не ставите як хочете. А спальник ви виконаєте щоб не засрати тут все.

Ми всі намагались уникнути цієї роботи. Але з горем по лапах ми разом таки викопали туалет і поставили палатку. Ліжок нема. Настали дошок. Розклали спальні мішки. Автомат під руку чи голову і спати.

Розбудив мене удар дошки по щоці. Хтось пробігав, став на один край дошки а інший край, через нерівність і ляпнув мене. Доносились звуки канонади. Я теж вибіг на вулицю. В дальні на обрії я побачив САУшки – самохідні артилерійські установки. Це була унікальна ніч – день народження Захарченка і наші збройні сили як культурні і виховані виїхали вітати з днём рожденія главу Денеерії. І з криків – папалі, папалі їбать як воно їбануло, – небо освітила величезна заграва і я зрозумів, що ми вдало привітали. Одразу почувлись постріли – трата і вибухи в дальні. Ми

попадали на животи. Автомат. Нащупав запобіжник. Зняв запобіжник. Почув над собою сміх і хтось ногою стукав мене в бік – не сци салага. Це штаб батальйону, сюди нічого не прилетить. Виявляється хлопці які тут служили «завели» АГС – автоматичний гранатомет станковий. Це така трубка з такими колами-улітками по боках яка пуляє гранатками. Так ось вони завели АГС і вирішили нас полякати.

Через два тижні, коли я уже служив на передку, цей штаб батальйону рознесли в пізду. І він благополучно переїхав на декілька кілометрів в тил. Тоді ж я цього не знав і внутрішньо обурювався над цими жартами.

Цього ж дотепника я зустрів набагато пізніше. Він служив зв'язківцем. Приїхав до нас зв'язок ставити і тоді я уже з нього прикалувався. Як думаєш де сжпари? Там, а може там. А давай постріляю. Він виявляється служив на два тижні довше за мене.

Ранком по нас приїхали покупці але уже з рот. Щоб ви розуміли – бригада складається з батальйонів, трьох батальйонів, і певні додаткові, батальйони з рот – теж три роти, плюс певні додаткові роти. Рота з трьох взводів.

Отож за нами приїхали покупці – ротні. Всіх дуже швидко розібрали. В якийсь момент до мене підходить офіцер і мені – будеш служити в медіці – медичній роті. Я такий – ні, не хочу. Тебе ніхто не питатиме, – пишу рапорт і все. Я кажу не буду. Я не можу. Чого не можеш. Я... Крові боюся. Тобто, ідеш на передок і крові боюсь!? Піздец – бачу і умліваю. Він виматюкавс – ну суки, ще проситимете щоб таблетка виїхала, хрен вам. Він пішов. І тут з'являється мужичок. Невисокого зросту, в танковому костюмі, з чумацькими вусами. Швидко забирає у всіх воєнні білети а мій не бере. Я до нього – а чого ви мене не берете. Він такий – у тебе ж вищі освіти, ти в серйозних військах можеш знадобитись я ж піхота. Ну і що, що піхота? Якщо в мене вища освіта я не можу служити в піхоті? Його здивуванню не було меж. Щоб ви розуміли, піхота це вершки збройних сил України. Накосячив у танкових, бах і вплив у піхоту, напартачив у разведці раз і вплив у піхоту, проїбав у ракетних і ти в піхоті. Щоб ви розуміли піхота це вершки ЗСУ. Все що не тоне впливає в піхоту. Саме тому таке сильне було здивування. Ну ладно раз хочеш то давай.

Нас зібрали. Наші речі погрузили в «беху». Бехою називають БМП – бойова машина піхоти. Це той самий танк, тільки менший. Ми сіли зверху – ротний, Віталія – мужичок з чумацькими вусами крикнув – хоть жопою тримайтесь. Ми йдемо Базмутською трасою п там піздец що діялось. Бега встає на диби і ми понеслись. Пилюка, дим, пісок – забиває очі, рот, ніс. Ми несемся як дурні. Ти ледь тримаєшся щоб не злетіти. Невеличка зупинка. Лінія прикордонників. І я звернув увагу – сидить прикордонник, махає ногами а поруч цивільна дівчина

весело сміється. Не зрозумів... Беха зривається з місця і ми несемось даліше. І ось я чекаю серйозних укріплень, дзотів, бліндажів. Наша «беха» зупиняється біля двох звичайних хат мазанок. Бляха – дві звичайні хати-мазанки. Нас вигружають – мене, Джекі і Міхалича і ще двох контраців. Віталія зайшов на подвір'я, перекинувся з кимось словами. Сів у беху і поїхав.

Частина четверта – «Нуль».

Нуль – це коли ти бачиш їх а вони тебе. З воріт показався мужичок у бірзозці – це комбінезон розвідників, зелений з фігурними пікселями. На голові Панама і мак – символ пам'яті за загиблими у другій світовій війні. Вуса як у чумака. На плечі рпк – ручний пулімьот калашникова. Він гриз соняшник і такий – хо-хо хлопчики. Ми зачекалися ласкаво просимо. Біля нього з'явилась німецька вівчарка. «Батя» – позивний зустрічаючого сказав вівчарці – «Бад, це свої.» вівчарка нас обнюхала і ми зайшли на подвір'я. Нас почали розміщувати. Я поселився на ганку. Розклав свої речі. Ми вийшли у сад, сіли під яблунею і нарешті за довгий час ми поїли звичайного, домашнього борщу. Нас почали розпитувати хто ми, звідки. Ми, заспокоїлись, розслабились. Почали розповідати про себе. Настала моя черга. Я почав розповідати, що я режисер – мені дали позивний ріжисьор, що я з Києва, і раптом хтось сказав – тихо. Я продовжив говорити і одразу ляп поза вуха – запам'ятай, якщо кажуть тихо, ти повинен одразу замовкнути і послухати простір навколо себ, бо в любий момент щось прилетить і тут більше нікого не буде. Так я отримав другий урок.

Ми продовжили говорити і раптом тра-та-та. Всі різко схоплюються і починають розбігатись. Я побіг за здоровим мужиком, як мене четверо – «Медвідь» який побіг за хату. Ти куди?Назад бледь! Я за вами. Навіть тоді я ще продовжував звертатись на ви. Тоді пригинайся. Оббігши хату ми побігли до основного посту. Забігаєм на пост а там: (крик) тататата, ібаш, к бар'еру. Тра-та-та-та-та. Шайтан труба. Шайтан трубою називають РПГ – ручний протитанковий гранатомет – це така продовгувата трубка з двома ручками з дула якого стирчить заряд схожий на олівець. У фільмах ви часто бачили. Бабах. Тра-та-та. Фіу бабах. Тататата. Бабах. Шайтан труба. Бабах. Граната. Бабах. Тататата. В цей момент один із бійців спокійно намазує тушонкою бутерброд – будеш – будласка. Будеш – будласка. Кому намазати? Тататата. Бабах. Шайтан труба. Бабах. Граната. Бабах. Тататата. В якийсь момент запали до гранатомету закінчились і мене з ще одним новоприбулим контрактником відправили за запалами в распалагу – садиби де ми жили. Ми ледве знайшли запали. Пригинаючись біжимо назад. І я – давай відпочинком, це піздец, треба кидати курити а то здохну від цих сигарет.

Ми прибігли. Піздорез в разгарі. Піздорезом називають бій, контакт.

Луплять з усього що є. Так, розкривайте запали. Я беру запал і намагаюсь його відкрити. Один із старослужащих – «Псіх» б'є мене по плечу – не сци малий. Я такий – я не сцу. Знову намагаюсь відкрити, він знову – ляп «не сци малий»; Та я не сцу. Знову намагаюсь відкрити. Він знову мене по плечу – «не сци малий». (крик) Та я не сцу, я не знаю як воно відкривається. Псіх – ну так би зразу сказав. Забирає – ось так, ось так і ось так. Поняв? Поняв. А тепер не сци малий. Тататата. Бабах. Шайтан труба. Бабах. Граната. Бабах. Тататата. Зиушка. Зиушкою називали автомат до якого прикручений розточений пламя гаситель. Щоб збільшити силу звука. Психологічна атака. Жопа у всіх не алюмінієва кружка в такі моменти цвях двохсотку перекусує. Татата. Ніфіга не чуєш. К бар'єру. Тебе ногою виштовхують на лінію вогню і ти починаєш стріляти. Тра-та-та. Бабах. К бар'єру. Тататата. Бабах. Трах бах. Піздорез закінчився.

І ми молодняк почали ділитись своїми враженнями. Один каже я три рожка випустив. Рожок – це обойма автомата. Там 30 патронів. Інший я чотири. Я не вдарюсь обличчям в грязюку – я чотири з половиною. Перший каже – мені розпечена гільза на руку попала, інший – мені за шиворот. Я ж кажу – а мені прямо туди. (Показує в область паху). Ми вже хотіли повертатись в распалагу – куда? Старе. А тепер «дрочити ленту». «Дрочити ленту» називалось забивати патронами усе, що було вистріляно: ріжки, ленти, планки. Планки – це своєрідний продовгувата планочка у вигляді трикутника на яку нанизувались патрони. До краю причіплялася вилка і ти одним рухом міг зарядити цілий ріжок, останній патрон завжди випадав. І ось ми почали заряджати все. Спочатку весело, потім все менше і менше. І тоді я зрозумів. Що намотування пластиря на подушки пальців солдатами це не виїбони а просто щоб не було мозолів.

Дальше почалась справжня учебка. Ми повинні були виконувати все без заперечно. Щось не так і ти отримував пиздяги. Ні, тебе не били – а пиздили, просто напросто пиздили.

Літо, жара – ти повинен носити тільки берці. Якщо діди можуть ходити в тапочках чи кросівках ти виключно в берцах. Зняв берцв отримав пизди.

На пості весь час в броніку – бронезилеті. Він важить під десять кілограм. Ти стоїш. Спина втомлюється але знімати не можна. Плюс екіпіровка – розгрузка з рожками спереду, дві гранати – ргд і ф-1, індивідуальна аптечка, штик ніж, каска, на касці вставлені декілька патронів. Максимально закладений. Жодних запізньєнь на пост і при появі – пост здав пост прийняв. Жодного сну на посту. В ночі війна на 360 градусів навколо. Ми стояли на окраїні села.

Жодного відвідування села без «дідів» старослужащих і повернення назад в денний час. Будь яке маленьке відхилення і ти отримувал пиздяги! Ви скажете дідовщина. Нам це набридло і ми молоді, яось зібралися і вирішили спеціально дочекатися темноти і подивитись що буде далі. Ми спокійно розмовляли. Стемнілось. В один момент мое око відкрив кулак одного із дідів. У нас відібрали зброю. Дальше сослуживця Вітю «Мой» – він весь час робив приставку мой тому отримав позивний «Мой» – я тягну на собі. В нього розбитий ніс. В мене в руках граната. Я витягнув чеку – живим сепарам не здамся. Ми прийшли в розпалагу. Діди зібрались щоб продовжити пояснення нам. Але почався обстріл і ми розбіглися по норах – окопам.

Наспоавді це була не дідовщина. Нас вчили як залишитись живими. А тут немає часу на помилки.

Берци – тим повинен їх носити весь час, бо в любую секунду може початись обстріл. І якщо ти будеш в тапочках ти старатимемося стати де сухіше а в цей час щось прилетить – бах, і тебе немає. Коли твої інстинкти загостряться що ти зможеш впасти в любе болото – будласка, хоть босий.

Бронік і екіпіровка. Насправді бронезилет не рятує. Існує таке поняття як заброньова травма. Куля бронезилет не проб'є але енергія з якою вона летить така, що перетворює твої внутрішні органи у фарш при попаданні. Але ти повинен його носити бо з одного боку це психологічний захист. Плюс – якщо тебе вбили в бронезилеті – твої рідні отримають виплати, якщо ні – не отримують. Тому дуже часто коли хтось гинув без броніка його просто-напросто прострілювали щоб родина загиблого отримала виплати. З іншого боку, він як і все навішане на ньому покликане змінити траєкторію кулі. Що вона в кінцевому результаті піде по касательній – зісковзне. А патрони на касці це свого роду активний захист як у танків. При попаданні у патрон він вибухне і відкине кулю. Ви скажете, що за дурню я несу. Одного разу у нас був бій і після нього ми знайшли гранату Ф-1, розліт 200 метрів в нашому БК бойовому комплекті із застрягнутою в ній кулею. Ми потім довго її всім показували. Раз у рік і палиця стріляє.

Пост здав пост прийняв. Спочатку мене ставили на чергування, біля распалагу. Яось я виходжу на чергування. Сідаю на лаву біля входу на подвір'я. Розпрацьовую запобіжник щоб з легкість пальцями міг скидати на автоматичну чергу. Раптом чую шурхіт. Я підіймаюсь. Знімаю із запобіжника. З першого дня на передку патрон в патроннику. Прицілююсь і іду в напрямку звуку. Підходжу. Передімною силует. Я прицілився. Палець на гачку і... «Ти де бледь шляєшся. Пост здав пост прийняв. Поняв?» Сука. Я тільки, що чуть не вбив свого.

Сон на посту. Були випадки коли на нашому блок посту засинали. ДРГ – диверсійно розвідувальна група проходила. Сплячого не чіпали. Вони заходили в распалагу. Виризали всіх і спокійно повертались. Потім цей солдат прокидався. І як йому жити даліше?

Війна на триста шістдесят градусів. Частина населення підтримує їх. В день вони мирне населення яке іде в своїх справах а вночі воно відуриває вогонь тобі в спину. Ти стоїш на посту. І тут похоронна процесія. Я маю право на посту хоть до гола роздягнути. І що мені робити? Вони ідуть. Кричать суки, укропи, це ви його вбили – везуть ховати за їх словами вбитого від прямого попадання снаряду в Ясинуватій під Донецьком. Убиці. І ось ти стоїш на посту і що тобі робити. Ти не знаєш що в труні – тіло, чи зброя з якої тебе в ночі вбиватимуть і що робити?

Ніч. Ти на посту. І бачиш в тепловізор як на тебе рухаються дві теплові точки. Всі по повній бойовій. Хвилина, друга... І на пост виходить мама з дочкою. Я не знаю яким чудом ми не відкрили вогонь. Сепарам вечором не пропустили їх на свою територію і відправили простісінько на наш пост.

Відвідини села. Ми були нові і не знали хто чим дихає і поки ми не вивчимо і не зрозуміємо, нам краще бути в селі із дідами або до ночі щоб не потрапити в полон. Саме тому так із відвідуванням села. Населення різне. Яюсь після обстрілу, а сепари за звичай левову частину снарядів били по нас і частину по селу, я питав одного місцевого – скажи мені, я бандерівець, укроп, по мені стріляють, сиплять міни. Я знаю чому. Я для цього сюди прийшов. Але чому вони по вас стріляють. Чому ви своїм не скажете щоб вони вас не обстрілювали? Там же є ваші. Цей починає нититись. Я кажу – всі ми чудово знаємо, що є. Чому ви не підете і не скажете щоб вас не обстрілювали. А він мені – це не денеерівці стріляють. Це росіяни!

І ось після чергового обстрілу, ти стоїш на посту, а вони зазвичай під час обстрілу підвозили за триста метрів. Припинявся обстріл і починався піздарез. Ти стоїш в очікуванні і раптом позаду – хлопці не стріляйте. Хлопці не стріляйте. До нас на пост приходить місцева продавчиня з магазину. Вона закривала магазин. Почався обстріл і вона зловила три осколки. Ми заводимо її на пост. Хоча немає права нікого туди пускати. І починаємо перев'язувати. Один осколок в носі два в лопатці. Перемотуєм а вона – не дивіться мені на груди, не дивіться мені на груди. Бляха які груди. Ми тебе перемотуєм. Летить наша «таблетка» – воєнна медична допомога. Вони беруть тільки військових. Ми зупиняєм. Впихаєм продавчиня. Мужики куди, тут наших повно. Закинеш в цивільну лікарню і попробуй десь її скинути дорогою. Хуй тут проїдеш.

Коротше – передок, це як в анекдоті – сидять двоє в окопі. Один дістає сигарету. Витягує руку. І тут ворожий снайпер бабах – сигарета загорілась. Перший – хороший снайпер, стільки мені сірників зекономив. Інший – ти дебіл? Ти ж міг здохнути! Спокуса – я курю не затакуючись. І ти травиш подібні анекдоти коли по тобі працює снайпер. По нас працювали снайпери дівчатка. Вони не вбивали. Вони розривними кулями працювали по суглобам або паху. Щоб на все життя залишити калікою.

Але не всі історії такі. Були і веселі історії.

Стою на посту. До мене підходить Вітька Мой. Пам'ятаєте, якого я тягнув на плечі.

Слухай, «Ріжісьор» можеш за мене вийти на чергування?

Вітьок, бляха. Ти мені уже і так пару змін висиш.

Ріжісьор, вийди. У мене тут баба.

Ну це святе.

Вітьок давай збиратися. Мужики можна я пару тушонок візьму?

Та бери. Тільки свинячі.

Лайфхак для тих хто служитиме. Є два види тушонки – гов'яжа і свиняча. Гов'яжу лишаєте, свинячу одразу віддаєте. Бо її можна відкрити і звідти на вас щось подивиться а іноді і підморгне. Тому ми дали свинячі тушонки.

Можна пару консерв.

Бери тільки бички в томаті. Теж два види – сардіни лишаєте, бички в томаті віддаєте – гідота рідкісна.

Вітьок загрузився.

Не хочеш «польського сала»? Їсти неможливо але чудовий засіб щоб розпалювати буржуйки.

Ні, мужики. Дякую.

І тут, – слухай, візьми меду. В нас і так багато відер. Щоб ви розуміли формулу харчування. Все можна замінити. І якщо взагалі нічого немає з їжі – то їду солдатам можна видати тільки згущонкою.

А навіщо мед?

Вітьок, як навіщо. Намажеш свого, даш їй...

Ого. Добре що ви сказали. Можна я два відра візьму.

Ну ти монстр. Бери.

Вітьок все загрузив. Пішов.

Через пару годин крики. Сука, бледь це хто придумав. Вітьок матюкається. Всю бледь. Війна. Тварі, уб'ю.

Що сталося.

В тому річ що ніхуя не сталося ніхуя.

Виявляється, Вітьок прийшов до баришні. Романтичний вечір і ось уже... Але наші сусіди подумали що до баришні прийшов сепар. Вона жила в сірій зоні. Це зона між ними і нами – нічійна. Так один за два дні до дембеля попав у плен – до баришні сховався у міру зону. Тому діди вчили. В окопі передьоргнув і зробив своє діло але виключно в сторону ДНР.

Сусіди подумали що прийшов сепар. Організували команду захвату і на бесі поїхали брати сепарам в плен. Оточили. Направили гармату на хату і щ криками «сепар виходь» почали чекати. Вітьок благородно обурился. Не одягаючи штанів, схопив автомат, в сорочці вискочив на вулицю і почав бігати навколо «бехи» – бойової машини піхоти, стукати прикладом по ній з криками – «Барада вилазь». Барада – це наш механік-водій. Група захвата офігела – сепар з розуму зійшов. Вітьок продовжує бігати і бити прикладом по бесі. Хтось підбіг до Вітька і ляп його в морду. Вітьок не довго думаючи ляп у відповідь. Ляп, ляп, ляп і всі зрозуміли що Вітьок таки свій.

Скажу не всі любовні історії закінчуються так. Довелось мені чергувати із одним в якого позивний «Гадюка». Чому «Гадюка», бо вона така виртлява, скользька. В армії є закон хто останній доїдає той за всіма прибирає. Ось «Гадюка» – посмажив чотири яйця, три з половиною з'їв а половинку залишив. Хто до їсть той і помие – тому «Гадюка». Так ось. Відстояли ми чергування. Втомлений. Аби тільки в распалагу. Зрозуміти що все тихо – після зміни ти деякий час не лягаєш, щоб при потребі вийти на допомогу, і спати. А Гадюка – я в село сходжу. Почав качатися. Я йому – нафіга, і у нас можна, хочеш – БК потягай. Він – ні, в мене система, там все по програмі.

Ну, як хочеш. І так два тижні. Ти ледве дотягуєш до ранку а він раз і на село качатись.

Якось ідемо дивимось – сидить наш качок на брусах, ногами махає а поруч дівчина. Ось вона система, качаюсь. Одразу дали позивний альфонсо. Правда воно не прижилися. Через деякий час приходиться і заявляє – мужики, женюсь. Тут у звичайному житті весілля подія. А весілля на передовій – так взагалі. Все. Ми прибрались як змогли. Простірали форму. Настав день весілля. Відправились до ЗАГСУ. Росписались. На вулиці наші випустили в повітря пару рожків. Одразу з'явилося ВСП – військова служба правопорядку коротше

воєнні менти, тільки вони мають право нас чіпати. Ми швидко ретірувались. Приїхали назад на передок. І тут – яке свято без... правильно – салюта. Вирішили влаштувати салют. На передку є два види сигналки – американські – там тільки вогонь загоряється. Раз засигналили підступи до туалету – наш бідний АГСник так і не доніс через неї своє добро і мусів прати потівгм штани матюкаючись на того хто це зробив. І радянські сигнали – вони при детонації свистять і вистрілюють вгору як салюти. Ось п'ять таких сигналки ми і запустили. Сепари подумали що почався прорив – почали нам насипати, сусіди подумали про прорив сепарів дали відповідь. І почалось. Повний піздець. Ми позалазили по горах – окопах. Ляп-ляп-ляп. Три години ляпало поки нарешті все стихло. Ми повилазили. Привели хто як міг себе до ладу. Сіли під яблунею і нарешті почали святкувати. Побажання, тости. Тут моя черга. Всі ж чекають, Київський, учений. Ну я вирішив сказати не банальний тост – ми сиділи під яблунею і я почав: щоб ваше кохання цвіло як ця яблуня, щоб ви плодилися як ця яблуня, щоб квас дітей було як осінню яблук – коротше сотню порівнянь і епітетів пов'язаних із яблунею. Наступного дня цю яблуню розпиздували з танка, один штир залишився. І я до кінця служби переживав щоб Гадюка не згадав як я його сімейне життя порівнював з цією яблунею.

Трапилось, що в один день у двох наших дідів було день народження. У Медведя за яким я біг в перший день мого прибуття і у Сварщика.

Сварщика був унікальним бійцем. Він обожнював працювати підствольником. У фільмах ви могли бачити під дулом невелику трубку. Туди вставляють ВОГ – вистрел одиночний гранатометний. Носяться вони збоку – підсумок у вигляді ялинки. Боєсь вистрілює – граната летить дугообразною траєкторією і бабах. Це для ведення бою коли є перешкода. Є два види ВОГів – звичайний постріл і бабах; і «жабка» постріл, вибух який підкидає гранату і потім вже основний вибух.

Так ось. Піздорез. Сварщика пуляє ВОГама. Раптом бачимо – лежить під лавою. Ми до нього – Сварщик, Сварщик...

Він штовхає ногою – відстаньте!

Сварщик, що сталося?

Ідіть нахуй.

Сварщик, бледь, що сталося? Що, що – я відстрілявся, злякався і ліг спати.

Це Сварщик.

Отже у цих двох день народження в один день. Одному 39 іншому 41. Круглі дати. Треба відсвяткувати. Вирішено – зроблено. Замовили в селі барана і стали чекати. Плов, шашлик – все як не може бути.

Одного дня починається обстріл. Ми по горах. Тут прибігає один із наших – давайте на пост привезли барана.

Як барана?

Сказали забирайте а ні, то більше не привезуть.

Щоб ви розуміли міни навколо рвуться.

Міхалича вилазить з окопу. Побіг. Через пару хвилин знову:

Треба ще когось. Не можемо барана дотчгти.

Я вискакую з окопу пригинаючись біжу. Свист міни. Я падаю. Попереду Сварщик теж падає на землю і лицем попадає барану прямо між ноги. Я підбігаю. Починаємо тягнути. Міни продовжують сипатись.

Біля двору мені кричать – неси, баран живий.

Я такий – живий? Добре. Понесу.

Занесли у двір і закрили у одній із прибудов. Розбіглися по горах. Трах-бах все закінчилося. Вилізли. Сидимо.

Сварщик – баран здох. Розрив серця. Від взривів. Давайте дорізати.

Сварщик яке дорізати.

Сварщик – давайте, не пропадати добру.

Раптом чуємо – хруп-хруп-хруп. Цей сепар їсть наші патрони. Живий.

Витягує барана на двір. Він стриножений розрізаєм пута. Лежить.

Сварщик – все, поламали барану ноги поки тягли. Давайте дорізати.

Сварщик – заспокойся. І йди вмийся від тебе піздец воняє.

Я мився уже.

Все одно – піздец вонь.

Сварщик себе обнюхує – та ніхрена...

Та ваняє!

І тут баран раз і став на ноги. Походу ноги у нього затекли.

О! Всі зраділи. Прив'язали барана у саду якимось воєнним паском. Цей сепар у ночі грався з нашим Балом – німецькою вівчаркою, наводячи на нас страх що хтось лізе в куцах, а в день – бееее. Ти втомлений, хочеш відпочити а він весь день – бееее, бееее,

бееее. Сварщик усі дні намагався його зарізати. Ми йому пояснювали – заріжемо і одразу з'їмо. Почекаймо дня народження. По нас працювали танками, мінометами. Все навколо барана помічене а йому ніфіга.

І ось настав довгожданий день. З самого ранку відправили іменинників хай ведуть. Медвідь і Сварщик пішли у сад. Через п'ять хвилин Медвідь повертається. Сідає за стіл.

Де баран?

Утік.

Як утік?

Ну коротше. Ми прийшли. Він запутався. Ми намагались його розпитати. Він вргпирався, ну я і дав йому по яйцях своїм сорок сьомим розміром а він раз і урвався. Походу осколком ремінь перебило, і побіг.

Куди?

Вперед.

А Сварщик?

Сварщик за ним

Так там же мінне поле...

Сидимо. Чекаємо. П'ять хвилин, десять, пів години. Нарешті з'являється Сварщик. Кидає на стіл перед нами жмут розтяжок – це провода, нитки на яких ставлять розтяжки з гранат.

Ви думаєте там мінне поле. Там ніхрена нема.

Все сидимо. Яке день народження.

І тут за нами із двору в якому жила стара жінка і тримала кіз ми чуємо надривисте бляння цих самих кіз. Ми туди. Сварщик тримає кіз за хвости і тягає.

Сварщик, що ти робиш? Люди скажуть укropи з розуму зійшли.

Спокійно! Я викликаю його на голос. Слухайте.

Десь пів години він мусив бідних тварин але так ніхто і не відірвався.

Вечором Сварщик хотів іти по сусідах шукати барана. Ми ледве вмовили почекати до ранку. Ранком ми образили всіх і все. Не знайшли.

Цей сепар одну ніч пасся на наших позиціях, іншу – на сепарських. По ньому стріляли і наші і сепари а він і досі живий.

Одного дня ми відправилися в місто щоб отримати нашому Балу посвідчення учасника бойових дій.

Бад це та сама вівчарка яка зустрічала нас. Того самого першого вечора я намагався з нею подружитись і почав сюсі пусі. Одразу отримав позавуха – послухай салага, цей собака більше пережив і бачив ніж ти. Так що нехуй тут з ним сюсі пусі бледь. А на ви і через перепрошую. Поняв бледь? Я одразу почав поважати Бада.

Так ось – ми відправились в місто отримувати нашому Бадові посвідчення учасника бойових дій. Ми зайшли в поліклініку і прямо до лікаря. Здивуванню лікаря не було меж. Мало того, що він вперше чує про таке, крім того він нам пояснював, що він не ветеринар а хірург. Нас це мало цікавило. І ми такі добились посвідчення яке було завірена гербовою печаткою.

Крім Бада у нас був і ще один песик. Бублик чи Сепар. Він пару днів живу нас, пару днів у сусідів, потім у інших сусідів. Ми його і прозвали сепаром. Якось передача про нас вийшла на сепарських каналах, і там нашого собакена назвали бубликом – не може сепар бути песиком.

Ви скажете ми зійшли з розуму. Посвідчення собаці? Я скажу ні! Ми чудово розуміли що це за посвідчення. Але сам факт. Ця собака сотню раз спасла нам життя. Тварини зовсім по іншому чують і відчувають початок обстрілу. Його вісім разів намагалися отруїти. Посвідчення – це та повага до всіх і всього що бачили і пережили те саме що і ти!!!

Ранок. Я на дедурстві. Спалах. Бабах. Перша міна пристрілочна. Я забігаю в хату з криками «Міни!». Стягую одразу з ліжка. Якщо хтось не прокидається – що є сили б'ю. Вибігаю. Стаю на бруствер. Бах. В саду розірвалась 144 САУ. Воронка у мій ріст. Мене відкинуло хвилику в окопі. Я почув крик Баті. І понеслось. Ляп, ляп, ляп. Ми починаємо викликати таблетку. Ляп, ляп, ляп. Паралельно виходимо на мінометний розрахунок: едельвейс дай аответку, едельвейс дай аответку. Ефір мовчить. Ляп, ляп, ляп. Таблетка не може під'їхати через обстріл. Ми починаємо тягнути Батю до таблетки.ляп, ляп, ляп. Едельвейс дай аответку, едельвейс дай аответку.

Батю відправили. Нарешті ожив едельвейс – мужики, попадання, три мінамьота вийшли з ладу. Зараз працюватиму четвертим. Ляп, ляп, ляп. Через пів години – Едельвейс: мужики, в мене снаряди закінчились.

Сука!

Обстріл припинився. Почався піздарез.

Все стихло. Прибіг відпочити і раптом. Бабах. Почалося. Я щучкою вискочив із хати. Накарачках одягнувся. Почав кидати іншим екіпіровку. Ляп, ляп, ляп. Ударився коліном. Зловився за коліно. Всі кинулись до мене а я – тримаюсь і такий ой, я так колінце побив. До вечора нас обстрілювали. Вирішили спати в окопах. Освітлювальні міни і почалось бабах, ляп, ляп, ляп. Вдарили Градами не добили, потім ще раз перельот. При градах лягати на дно окопу і там дихати бо можна легені обпалити.

Вся ніч в окопах.

Вітьок – ріжисьор ти розумний. Скажи. Я не хочу вмирати. Я не хочу ваш тато герой, герої не вмирають. Я хочу відвести свою маленьку дочку до школи першого вересня. Ріжисьор чуеш?

Суууука. У вас хоть діти є а в мене нікого.

Ранок почався із прямого попадання в Бойовий комплект сусідів. І знову ляп, ляп, ляп. Тра-та-та. Другу добу не спиш. До нас приїхав замполіт і капелан. Замполіт оглянув усе – якщо з вами нічого до тепер не сталось, з вами нічого і не станеться.

Сука, ви капелана привезли щоб нас перед смертю висповідав? Ви б засоби щоб укріпитись привезіть суки.

Капелан і замполіт поїхали.

Ніч. Освітлювальні міни. Ляп, ляп,ляп. Тра-та-та. Вітьок пристає. Сука – всім хочеться жити. Ще одна безсонна ніч. Ранком знову. Обстріл припинився.

Тра-та-та на посту основному. Ми кинулись туди. Почався обстріл. Ми заховались в підвал залізної дорожнього поста де знаходився наш основний пост. В підвалі БК – патрони, гранати, «Мухи», заряди до БМП, ВОГи. І ось ти сидиш. Дверей немає. Попереду спалахи від пострілів мін. А під тобою така кількість тротилу, що якщо сюди що небудь потрапить тебе жодна експертиза не індифікує. Пацани між спалахами починають вибігати. Я залишаюсь один. Спалах – бабах. Спалах – бабах. Я починаю мовчки читати Отче наш. Ти що еси на небесах. Нехай святиться ім'я твоє... І я заснув.

(Актор в повній бойовій готовності сідає. Опускає голову і мовчки молиться. На екрані ідуть сцени з ато і фотографії солдат у зоні АТО)

(Актор підіймається. Стає.)

Нуль – це коли живеш зранку до ночі і зносі до ранку.

(Актор перезаряджає автомат. Знімає із запобіжника і виходить).

2021

Боятися немає сенсу Andy Iva (Андрій Іванюк)

